

Rynek muzyczny

Muzyka w rozwoju społecznym. Rys społeczno-historyczny

oprac. dr hab. Mirosław Grusiewicz
prof. UMCS, Lublin 2025

Kultury zbieracko-łowieckie i rolnicze

Muzyka opierała się **interakcjach bezpośrednich i nieformalnych**. Ostatnie takie kultury „z małym alfabetem”, to społeczności chłopskie, realizujące wzór „**kultury ludowej**”. Jest to muzyka powiązana z praktyką: z pracą, z codziennym życiem indywidualnym i zbiorowym, nasila się w sytuacjach świątecznych.

Pojawia się **muzykant** – prorok i odtwórca, postać uważana za istotę ponadludzką, towarzyszył podczas magii, rytuałów, śpiewem przepowiadał przyszłość. Ale i człowiek wykluczony, sytuowany na najniższych poziomach hierarchii społecznej.

Antyczna Grecja

Muzyka (wiedza o muzyce, Pitagoras (Arystoteles), wielka teoria piękna, tworzenie muzyki) – należała do sztuk wolnych/ wyzwolonych.

Najbardziej szlachetną formą był śpiew przy akompaniamencie gitary, lutni, dramat antyczny.

Instrumenty, czysta muzyka instrumentalna, głównie na instrumentach dęte służyła do celów ludycznych, zabaw, biesiad.

Platon - muzyka dobra i zła.

Muzyka – dar bogów, sfer niebieskich

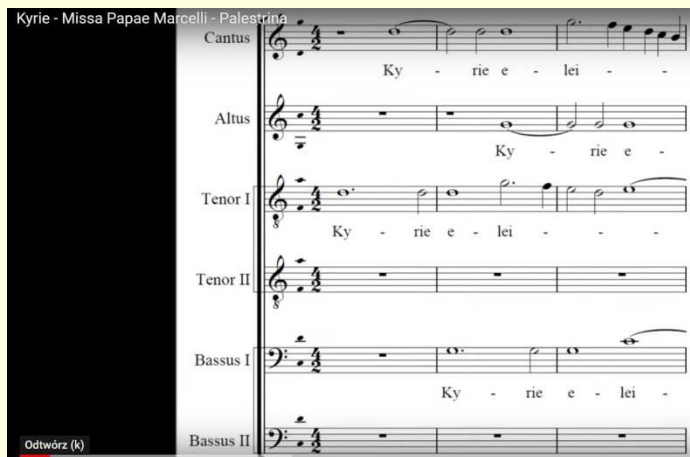
W szkole, w edukacji wczesnoszkolnej wszystkie dzieci były uczone gry na instrumentach

Powstanie pisma nutowego

Do czasu powstania pisma nutowego muzyka miała wyłącznie charakter użytkowy.

Bransle des Chevaux (brą de szawu) - <https://www.youtube.com/watch?v=pT2bo03onUY>

Rozwój pisma, mimo zakazów Kościoła Katolickiego, spowodował, iż kompozytorzy zaczęli tworzyć wielogłosowe polifoniczne utwory.

Giovanni Pierluigi da Palestrina, *Kyrie - Missa Papae Marcelli* –

<https://www.youtube.com/watch?v=3n8XdKkrqgo>

Odrodzenie - Oświecenie

Tworzy się **instytucjonalny** układ kultury i transmisji społecznej

Powstaje:

- Teatr publiczny: 1576 – Londyn, William Szekspir „The Globe Theatre” (1590),

Odrodzenie - Oświecenie

Odrodzenie – Oświecenie

- Opera: (1600 Florencja) najpierw dla królów i władców, ale od 1637 (Wenecja), 1656 (Londyn) powstają publiczne teatry operowe (Warszawa 1833)

- Filharmonie: Bolonia 1666 (*Accademia dei Filharmonici*), Wiedeń (1812), Londyn (1813), Nowy York (1842), Berlin (1882), Praga (1894), Warszawa (1901), Lwów (1902).
- Muzea: Oksford (1683, Ashmolean Museum), Puławy (1801, Świątynia Sybilli)

Po rewolucji francuskiej – epoka państw demokratyczno-narodowych

Po rewolucji francuskiej – epoka państw demokratyczno-narodowych

- Definitywnie upada klasowy charakter muzyki, muzyka staje się powszechnie i dla wszystkich dostępna.
- Rozwija się domowe muzykowanie.
- W środowisku mieszczan, nowobogackich kapitalistów rodzi się kicz.

Tekla Bądarzewska, *Modlitwa dziewicy* - https://www.youtube.com/watch?v=ae3Hm9FLG_U

XX wiek

- Powstają środki masowej komunikacji, reprodukcji - masowy druk, fotografia, radio, taśma filmowa, TV.

- Reklama z 1904 r.

- Powstaje kultura, muzyka masowa narzucana z góry.
- Muzyka odrywa się od naturalnego, żywego kontaktu wykonawcy ze słuchaczem, jest nagrywana, powielana, reprodukowana.
- Dystrybucją i informacją i muzyki zajmują się centra radiowe i telewizyjne, koncerty muzyczne.

Wiek technologii cyfrowej, internetu i sztucznej inteligencji

- Internet spowodował rozproszenie wszelakich praktyk muzycznych, zwiększył indywidualizację korzystania z zasobów kulturowych, muzycznych.
- Spowodował dominację obrazu we wszelkich przekazach, również muzycznych.
- Spowodował przesyt, wielość informacji (w tym nadmiar muzyki).
- Kultura 2.0 całkowicie zmieniła relacje między nadawcą a odbiorcą informacji.

Technologia cyfrowa – rozwój muzyki

Organy Hammonda (1935)

Syntezyzator Mooga (1964)

system MIDI

keyboardy, stage piana, elektroniczne fortepiany i pianina

instrumenty wirtualne VST

elektroniczne klarnety i saksofony, rękawice MiMu,

wirtualne instrumenty przestrzenne

tablety, smartfony iPady i iPhony jako instrumenty

programy do nauki gry na instrumentach

programy oparte na AI

Technologia cyfrowa – rozwój rynku muzycznego

Cyfrowy zapis muzyki: CD - firma Philips i Sony 1982/83 (częstotliwość próbkowania dźwięku to 44,1 kHz, lub 48 kHz oraz 16 bitów na próbkę)

DVD – 96 kHz (1995) DVDR - 1997

Kompresja dźwięku MP3 oraz CDR – 1991r.

Internet (1991), transfer FTP

- Komunikacja Peer-to-peer, Napster 1999 (po procesie zespołu Metalika Napster w 2002 roku został zlikwidowany. Powstają: Rhapsody, Kazaa, E-Donkey, Soulseek, Gnutella, BitTorrenty)
- Handel muzyką on-line, streaming utworów licencje, odtwarzanie, udostępnianie: Last.fm (2002), iTunes Store (2003), Myspace (2003), Amazon, Nokia, Music Store, Bandcamp, Iplay, Facebook (2004), YouTube (2005), Spotify (2006),